

Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET LAPJA

3/6

TARTALOM

Editorial 1

Közművelődési koncepciók

Maróti Andor: A közművelődés mítoszai 2

Lipp Márta: Helyzet van! 5

Kulturális, művészeti tanyák Veszprém megyében 7

Horváth Viola igazgató beszél a Megyei Közművelődési Intézet terveiről 8

Széki Patka László: Veszprém megye irodalmi élete napjainkban 9

Gopcsa Katalin: A Veszprémi Művész Céh 12

Batár Zsolt: Veszprém a zene városa 14

C. Szalai Ágnes: Nemzetközi kórusrendezvények Veszprémben 15

Dr. Hermann István: Pápa a fesztiválok városa 17

Müller Anikó: Egy kisváros civil szerveződései – Zirci helyzetkép 20

Varga László orgonaépítő a zirci apátságról és a helyi közösség igényeiről 21

Horváth Viola: Sikertörténet az Eger patak völgyében 23

Üveges Sándor: Magyarpolány, a kultúrfalu 27

Horváth Viola: Tesz-vesz Kenese... 28

Győrffy Árpád: A megye kulturális kínálata üdülővendégeknek 30

Göndör József: „Ifjúságbarát önkormányzatok” 1998. Veszprém megyében 32

A kultúra finanszírozása – beszélgetés dr. Zongor Gáborral 33

Héthelyi Réka: A veszprémi kultúra és közösség támogatói – Heydemann Werbovszky Gizelle Zita és az OTP

Bank Veszprémi Igazgatósága 35

Mátyus Aliz: 25 éve volt az a legendás Művészeti Kollégium a Pápai Pedagógus Művelődési Házban 36

Pordány Sarolta: Tanuló társadalmak oktatói 39

A magyar felnőttoktatás története – konferencia és könyv 41

Művelődési egyesület a Bodrogköz kultúrájáért 43

Könyvkritika, könyvajánlás 46

A SZÍN a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg
SZÍN 3/6 – 1998. november

SZÍN – országos közművelődési folyóirat. Megjelenik kéthavonta. A Magyar Művelődési Intézet lapja.
Szerkesztő bizottság: Bóka Mária (Székesfehérvár), Gyulai Lajos (Miskolc), Jagasics Béla (Zalaegerszeg),
Kary József (Eger), Slézia Gabriella (Budapesti Művelődési Központ), Szabados Péter (Kaposvár)

Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ

Kiadja a Magyar Művelődési Intézet. Felelős kiadó: FÖLDIÁK ANDRÁS

A szerkesztőség címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8.

Postacím: 1251 Budapest, Pf. 101. Tel.: 201-5053 Fax: 201-5764

Megrendelhető a szerkesztőség címén.

Évi hat szám ára ÁFA-val: 607 Ft + postaköltség

Borítóterv: Szűts Eszter

E számunkat a tíz éves Pálinkás Bence György rajzaival illusztráltuk.

ISSN 1416-6925

Tördelte: Markó Sándorné

Nyomta az Argumentum Kiadó Nyomdatüzeme

Felelős vezető: Roznai Zoltán

„Ó, mikor anya perzsabundáját magamra vettem. Ó, nehéz volt... Vágtatok a kisváros e pillanatban legforgalmasabb utcáján, elrohanok a tél beállta előtt beállványozott egykoron Griff szálloda és étterem mellett, hol sohase máskor, mint a szünóra előtt másodiknak követte a lengyelke a csárdást, a négyes, a keringő, a rezgő, egy újabb négyes és csárdás előtt. Ó, táncrend, nyomtatott kártyán, melyre feljegyeztetett az ígért tánc mellé a partnerek neve... Ezerkilencszáznyolcvanhetet írunk. S egyszer csak úgy lesz majd, hogy visszafordulok. Elszaladok hazáig, s visszateszem a perzsabundát az akasztójára. De ó, miért tartok még mindig az ellenkező irányba? Körbe a főtéren, el a Zichy-ház, a Korein-ház és a Hungária szálloda előtt, gyors vágtában a Nepomuki Szent János szobor lába alatt, rá épp lesújt egy kéz, bár ő már térdre rogyva, ó. Anya még álmodni se merne volna magának ezt a várost, amikor az öreg templom, a katolikus nagytemplom terén piacozókat toronytűz szórakoztatta. Vagy ejtette kétségbe. Vagy vetett véget a piacnak. Füst gomolyog a templom jobb tornya körül, de a berlinerkendős asszonyok még egyre árulnak. Anya már hónapok híján négy éves. S biztatják szép jövővel, ijesztik Grimm-mesékkal, még nincs mellette francia nevelőnő, de ezen a télen már prémes bundába bugyolálva ott ül a lovas szánon apja mellett. Ki ülne ott, ha nem ő, ó, hisz nincs fiúgyerek. Ahogy tíz évvel később lovagolni is őt viszik, s vadászni is ő megy, ha hazatér a soproni zárdából vakációra, s levetheti a fehér gallért, fehér mandzsettát, fodros fehér kötenyt. Ó, megcsináltatja e kellékeket körülmények nélkül nekem is, s nem feszítek benne. Letépní volna jó. S helyette magam varrom fel kompléimra, engedelmesen.”

A kisváros: Pápa város. A mű szerzője: Mátyus Aliz, a könyv címe: *Anya meghalt*. Megjelent 1992-ben. Ötödik könyvként, a *Holnapon innen, tegnapon túl* (Szépirodalmi Kiadó, 1981.), a *Maga-ura parasztok és uradalmi cselédek* (Magvető Kiadó, 1984.), a *Pusztafalu* (Művelődéskutató Intézet, 1987.) és a *Faluregény* (Magvető Kiadó, 1987.) után. Akit az érdekel, hova juttat a kiszakítottóság, az első vegye kézbe. Aki akarja tapasztalni a magyar paraszt és egy maga-ura paraszt falu méltóságát, az a következőket. De aki arról is látni szeretné, mit gondolok, hogy mit lehet kezdeni ma minden folyamatban, így a közművelődésben is az emberrel, az az intézeti kiadványba nézzen bele.

A Veszprém megyei Pápa városából – elszármazottként – köszöntöm a Veszprém megyei Veszprém városát. Tiszta szívvel teszem, s közben azokra gondolok, akikhez személyesen is ismeretség köt. Így tudok máig is komolyan gondolni tervemre, (melytől egyszer már csak egy ösztöndíj hiánya választott el), hogy A sértett város címmel megírom Pápa történetét, a pápaiak élményeit, Veszprém árnyékában.

Jó munkát a 25. évfordulóját ünneplő Megyei Közművelődési Intézetnek!

MÁTYUS ALIZ

Glycion: Közhivatalt töltök be. Nagyobbat is kaphattam volna, de ezt választottam, mert olyan tekintélyt ad, amely megóv a lebecsüléstől, viszont legkevésbé sem jár terhes kötelezettségekkel. Így hát senki sem vetheti a szememre, hogy csak magamnak élek, s megvan a lehetőségem, hogy néha barátainak segítségére lehessenek. Ezzel meg vagyok elégedve, többre soha nem törekedtem. Hivatalomat úgy láttam el, hogy súlyát az én személyem növelte. Én ezt többre becsülöm, mint ha valaki magas hivatala révén tesz szert tekintélyre.

Eusebius: Ebben nagyon is igazad van.

Glycion: Így polgártársaim között öregedtem meg, mindenki szeret... én mindig arra törekedtem, ne jussak előnyökhöz mások kárára. A lehetőségekhez képest igyekeztem megvalósítani azt, amit a görögök apraxiának, azaz nyugodt életnek neveznek. Zavaros ügyekbe nem bonyolódtam, s főként azoktól óvakodtam, amelyek sok ember sérelme nélkül nem voltak megoldhatók. Ha tehát valamelyik barátomnak támogatásra van szüksége, úgy segítek rajta, hogy közben senkit nem teszek ellenségemmé. Ha mégis valamiből ellenségeskedés támad, úgy simítom el, hogy tisztázom magam, szívességgel oszlatom el, vagy úgy teszek, mintha észre se venném, s megvárom, amíg megszűnik. A vitáktól mindig távol tartom magam, ha mégis sor kerül rá, inkább pénzt veszítek el, mint barátot. Egyébként Micio szerepét játszom: senkit meg nem sértek, mindenkinek kedvében járok, mindenkit nyájasan köszöntök. Senki véleményével nem szállok szembe, senki utasítását vagy tettét nem becsülöm le, senkivel szemben nem vagyok gőgös. Úgy gondolom, hadd éljen mindenki a maga ízlése szerint. Amit a legnagyobb titokban akarok tartani, senkivel sem osztom meg. Mások titkai után nem kutatok, s ha véletlenül megtudtam valamit, nem fecsegek ki. Jelenlévőkről hallgatok, vagy barátságosan, szívélyesen beszélek. Az emberek közötti ellentétek nagy része onnan ered, hogy nem vigyáznak a nyelvükre. Mások viszályát nem szítom és nem táplálom, ellenkezőleg, ha alkalmam van rá, elsimítani vagy csökkenteni igyekszem. Ilyen módon mind ez ideig elkerültem azt, hogy polgártársaim meggyűlöljenek, s megtartottam szeretetüket.

...Én arra neveltem magam, hogy ne gyűlöljek és ne kívánjak semmit szenvedélyesen. Ennek következtében nem leszek elbizakodott, és nem kaptatom el magam, ha valami sikerül, ha meg veszteség ér, nem sújt le túlságosan.

Pampirus: Ha ezt meg tudod valósítani, filozófus vagy, még Thalesnál is bölcsebb.

...Glycion: Semmit sem akarok azonban eltitkolni barátaim előtt. Mindenekfelett óvakodtam olyan becstelenség elkövetésétől, ami nekem magamnak vagy gyermekeimnek szégyenére válhatott volna. Nincs ugyanis nyugtalanítóbb, mint a rossz lelkiismeret... Számomra biztonságosabb, ha a földkerekséget térképen járom be, s jóval több tanulságot rejtegetnek a históriák, mint ha húsz éven át bolyongtam volna szárazföldön és vízen, akár csak Ulixes. Van egy kis birtokom, mindössze kétezer lépésnyire a várostól: ott én, a városi polgár, időnként paraszti életet élek, s ha kipihenem magam, úgy megyek vissza, mint egy idegen, úgy köszönök, és úgy köszöntenek, mintha a minap felfedezett szigetekről hajóztam volna vissza.

Részlet Rotterdami Erasmus: *Beszélgetések* (Magyar Helikon, 1981.) című munkájából.